

Erzurum'un Hatıralar Yumağında Türk Şiirinin Dede Korkut'u Bahaettin Karakoç

◆ Yaşar Bayar

*/Sen yaylaların hasısın Erzurum
Sen başlı başına bir medeniyetsin
Seni gittiğim her yere
Bir hamaylı gibi yüreğime asıp götüreceğim
Bir gün kanatlarım sızladığında
İster hicret say istersen sıla
Dönüp yine sana geleceğim
Hoş geldim hoşça giderim
Sen de hoşça kal yiğidim.../
(Karakoç, İlkyazda, Cönk 1984)*

1. Karakoç Uçmaya Vardı

Kur'an- Kerim'in Enbiyâ suresinde "Kullu nefsin zâikatul mevt" buyuruluyor, yani "Bütün nefsler, ölümü tadıcıdır." Bu îmana âşına ve Allah'ın büyüklüğü karşısında baş eğmiş insanın ölüm karşısında takınacağı tavır elbette hüznle karışık bir teslimiyet olacaktır. Ve yine "Ölülerinizi hayırla anınız." buyuruyor Kâinatın Efendisi. Bu emr-i Nebevî, Karakoç söz konusu olunca, kalemini gönül hokkasındaki gözyaşına batırıp yazan Karakoç, hayırdan başka ne ile anılabilir.

Her şeyin etrafında kurulduğu mutlak, Allah'tır. Bütün tecelliler O'ndandır ve O'na gitmek içindir. Her an, her şeyi var eden ve yok eden O'dur. Hayat ve kâinat sürekli bir oluşum ve değişimdir. "Âlem-i kevnü fesad" terkibi, hayat ve kâinatın temel prensibini ifade eder. "Basit" ve "mürekkeb", "teferruat" ve "bütün" diye ayrı şeyler yoktur. Basit mürekkebin, teferruat bütünü görünüş perdesindeki akisleri ve gölgeleridir.

Yaratılışı; yokluğun bağrına atılan iki harf ve bir heceden ibaret olan "Kün" sözüyle başlamış olan insan, çaresizliğin en çetinini ölüm karşısında duyuyor. Vazgeçemediğimiz, vazgeçemeyeceğimizi sandığımız nice şeyleri hayat halinde önümüze deren yaradılışın şâhâne terkinin, bir gün, ölüm hâlinde bizi yoklayacağını düşünmek ne kadar zor! Doğuştan itibaren, şu güzelim dünyada kalacağımız mukadder zaman içinde, meğer hep ölüme doğru koşarmışız. Ve hayret, hayatın ölümlü iç-içe olduğunu bir türlü bilemezmişiz.

Can kuşunun ceset kafesinden uçup gittiği son yolculuğundan önce Cahit Koytak ve Metin Ünal Mengüşoğlu ile Eylülün son haftasında kitap fuarı vesilesiyle bulunduğum Van Erciş'ten selamımı iletip duasını almış ve şiir şantiyesinde kırk seneye yakın çalışmış bir şiir emekçisi olarak O'nun ölüm haberini alınca en gizli yerime neşter vurulmuş gibi irkildim. Daha dün gibi aziz kardeşim Tacettin Şimşek ve eşimle Kahramanmaraş'taki mütevazı evinde çayını içmiş sohbet etmiştik. Ne gam...

Eski Roma mezar taşlarına sadece bir kelime kazınmış; "Vixit" yani "Yaşadı" Kırılmayı eğilmeye tercih eden, tâvizi semtine uğratmayan, Karakoç'ta her nefesi ayrı bir hayra vesile olarak yaşadı ve huzurullahı, yazdığı eserlerle yüzbinlerce dost ye milyonlarca okurun, hayır duasını alarak yürüdü.

2. Bir Şairin Hayatına Sızmak

5 Mart 1930 tarihinde Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesine bağlı, Celâ köyünde soyca şair bir ailenin ilk erkek çocuğu olarak dünyaya gelen Karakoç, doğduğunda adı "Bahaeddin" konulmuştur. Babası Ümmet Karakoç'un, Bahaettin koyduğu bu isim halkın dilinde "Bahattin" olmuş, nüfusa ise "Bahaettin" olarak kaydedilmiş olan Karakoç, kendisine Bahaettin isminin verilmesi ile ilgili olarak şu bilgiyi aktarıyor: "Doğduğumda kulağıma ezan okuyarak adımları koyan baham, çocukluğumda bana hep 'Muhammed Bahaeddin Buhara' diye hitap ederdi, ama başkaları ise 'Bahattin' derlerdi. Gönüllendim babama neden adımları bu kadar çok ulaklı söylüyor diye. Yüzlerce hafız yetiştirmiş, daha okula başlamadan bize kitabı sevdirmiş, kendinden ve başka şairlerden okuduğu şiirlerle yüreğimizin derinliklerine inmiş ve şiir da-

marlarımızı beslemiş aydın bir babanın kültürel kimliğini ve Orta Asya sevdasını nereden bilebilirdim ki ben o yaşlarda... Semerkant'tan, Buharadan ipek yüklü, kitap yüklü, kılıç-kalkan yüklü kervanların tarihî İpek Yolu 'nu takip ederek Anadolu 'ya nasıl ulaştıklarını anlatırdı. Karlı kış gecelerinde odamıza toplananlara babam durmadan kitap okurdu. Babam tarih ve şiirle ilgili bir şey anlatırken, kitap okurken hep dizinin dibine sokulur, esnemen, hareket etmeden hep onu dinlerdim. Herkes dağılıp gidince beni de zorla yatağıma soyup yatırır ve gaz lambasını söndürürlerdi. Sesim çıkmazdı, ama uyuyamazdım da. Semerkant'tan, Buharadan, Taşkent'ten, Hilve'den yola çıkan ve aylarca yolculuk yapan kervanları düşünür, uzaklarla ilgili çok renkli hayaller kurardım. "(Karakoç, 1994:3)

Anne ve Baba tarafları oldukça varlıklı ve mütebedeyin olduğu için gözlerini dünyaya açtığında oyuncaklarla değil kitaplarla karşılaşmıştır. İlköğrenimini sonradan Ekinözü adıyla ilçe olan Celâ köyünde, orta öğrenimini ise Adana-Düziçi ve Ankara-Hasanoğlan Köy Enstitülerinde tamamladı. İlkokul 3. sınıfa giderken bir haftada eski yazıyı öğrendi ve bir ayda da Kuran-ı Kerimi aktardı. Ölünceye kadar yakasını bırakmayacak olan şiirin rüzgârına da aynı zaman diliminde yakalandı. 29 Ağustos 1944 tarihinde memurluğa atandı. Kahramanmaraş'taki sağlık kuruluşlarında 32 yıl 8 ay sağlık memuru olarak çalıştıktan sonra kendi isteğiyle emekli oldu. Dördü kız, beşi erkek olmak üzere dokuz çocuğu olan Karakoç, 1951 yılında evlendiği Hatice hanımla 60 yıl süren bir mutlu evliliği olmuştur. Her yıl kendi çabasıyla Kahramanmaraş'ta düzenlediği şiir programına Anadolu'nun dört bir yanındaki şair arkadaşlarını davet ederdi. Gelen misafirlerini evinde kurduğu sofrada ağırlardı. Yemekleri ise yazar Ayşe Olgun'un ifadesi ile 'şairlerin anası' diye anılan eşi 'Hatice Ana' pişirirdi.

3. Karakoç'un Şiirini İnşa Eden Söz/Beyan/İnsan Münâsebetleri

İnsan ruhunun derinliklerinde, sonsuzu bulmak ve sonsuz olana kavuşma, ebedî olana eğilim ve yönelişler vardır. Onun bu özelliğini her davranışta görmek ve iç gözlemlerimizle de tespit etmek mümkün. Ruhsal yönümüz o kadar akıcı, renkli ve değişken ki; benliğimizin derinliklerinden gelecek sesi dinleyebilmek için de rikkat zamanlarını beklemek ve değerlendirmek gerekiyor. O anki ifadeye sığmaz değerler bir sır gibi saklı içimizde. Bu sırrı çözebilmek ise, insana beyan mutluluğu müjdelenmiştir.

İnsandaki beyan kabiliyeti, iletişim kurma melekesi fitrî bir kabiliyettir. Doğuştan sahip olduğumuz anlatma ve başkalarını anlama hususunda, insanı diğer birçok canlıdan farklı kılan bir özellik mevcuttur: Sembollerini kullanabilmek. Gerçi bazı hayvanların da, daha çok hareketlere dayalı remizlerle anlaştığı bilinse de bu, zekâ, şuur ve ruhtan çok, sevk-i İlahî ve ilham ile alâkalı mahdut bir melekedir.

Mefhumlar, zihnimizde, lügâtlerde olduğu gibi bire bir kelime karşılığı şeklinde tarif ve tasniflerden değil, ansiklopedilerde görüldüğü gibi uzun ve detaylı açıklamalardan, birbiriyle alâkalı hâdise ve gerçeklerin irtibatlı ve insicamlı bir şekilde telif edilmesinden meydana gelir. Karşılaştığımız bir cümlede yer alan mefhumlar, kesbî olarak bilgi ve tecrübe birikimlerimizle, vehbî olarak da sezgi ve ilhamlarla oluşan zihnimizdeki mefhum kümeleriyle mukayese edilir. Akıl yürütmelerden sonra muhtemel aksaklıklar bertaraf edilerek cümleye bir mâna verilmeye çalışılır.

Karakoç, şiirlerinde engin ruhunun maveralarından aldığı ezeli ilhamla, şahidi olduğu ıstırapların ruhunda uyandırdığı elemeleri, övgüye de, kınamaya da, yergiye de aldırılmaz, doğaçlama söyleyip ve yazmıştır. O, kalbî ve rûhî hayata programlı, maddî-manevî bütün kirlere uzak durmaya kararlı yaşamış, cismanî ve bedenî isteklere karşı her zaman teyakkuza; her zaman hakkı tutup kaldırma peşinde; mülk ve melekût âlemiyle alâkalı duyup hissettiklerini başkalarına duyurma iştiağıyla yanıp tutuşan bir diğergâm, olabildiğine sabırlı ve temkinli; konuşup gürlütü çıkarmadan daha çok, inandıklarını yaşayan, yaşadıklarıyla başkalarına da örnek olan bir iman ve aksiyon insanıydı: Dur-durak bilmeden sürekli koşmuştu. Hak'ka yürüyenlere yürümenin âdâbını öğretmişti. İç dünyan itibarıyla her zaman ocaklar gibi cayır cayır yanmış ve yanarken de asla gam izhar eylememiş; eyleyip ağyârı âhına âgâh kılmayı düşünmemişti. Her zaman içten içe yanıp ve kendine sığınanların ruhlarına hararet üflemişti.

Günümüzde bir şair ve şiir enflasyonu olduğunu her fırsatta dile getirir. Şiirinde görülen taklitten ve taklitçi şairlerden dolayı rahatsızlık duymaktadır. Ancak o hiçbir zaman ümitsiz olmamıştır: "Günümüzde sanat, edebiyat ve özellikle şiir açısından mevcut ortamı, bir metropolün hudutları içerisinde yağma edilmiş hazine arazisi konumunda görüyorum. Fırçasını paletini kapan, kalemini defterini alan, sazına ve mızrabına sarılan iğreti bir gecekondu yapıp yerleşmeye çalışıyor bu hazine arazisine. Kültür birikimi, altyapısı ve ileriye dönük bir amacı olmayan plansız, programsız bir yapılanma. Çizen ne çizdiğini, niçin çizdiğini yazan, ne yazdığını, niçin yazdığını; çalan-söyleyen, ne çaldığını niçin söylediğini bilmiyor ama

ortalığı toza dumana boğup duran çok. Toplundan bütün kurum/arıyla birlikte güdümüne alan medya, daha da yoğunlaştırıyor bu kültürel anarşiyi. Böyle bir ortamda sanat yapabilmek, şiir gibi şiir yazabilmek veya çağının sesini gelecek ufuklarına taşıyabilecek sanat edebiyat eserleri ortaya koyabilmek elbette zor olacaktır ama mümkünatsızdır diye kesin bir tavır çok yanlış olur. Sanat ve edebiyat dünyasında 'çıkılmaz sokak' diye bir sokak yoktur. Girişi olan her sokağın muhakkak bir çıkış kapısı vardır. Sanata edebiyata çıkarlarından çok daha fazla sahip çıkan, saygı duyan gerçek sanatçılar; gerekli ortamı da kendileri hazırlayacaklardır. Şu süfli ortamda sanata edebiyata ve bir bütün olarak öz kültüre gönül veren emek adayan mübarek bir neslin ayak seslerini çok yakından duyuyor ve seviniyorum.” (Şahin, 1998: 17)

Karakoç, sürekli açık tuttuğu şiir kapılarının eşliğinden hayata bakarken aslında sonu şiire varacak bütün birikimlere de geçiş hakkı tanımaktadır. Bu, 'farkındalık' anlamındadır ve çoğu kimsenin görüp geçtiği fenomenlerin şairin açık tuttuğu ağında teker teker şiir olarak birikmesidir. Karakoç gibi şair kimliği olanların tek farkı, bunu yansıtabilecek kabiliyete sahip olmalarıdır. Seksensekiz yıl durmadan dinlenmeden bin bir çile içinde, eserler vererek, mücadeleler yaparak milletin varoluş savaşında yerini alan bir millet büyüğü, düşünce ve edebiyat hayatımızın dinmez ve sinmez kalemi, yerinden oynamaz üslubuyla kendini edebiyat tarihine hâkkeden kalem, Üstad Bahaettin Karakoç, ihâtasındaki genişliği, tespitlerindeki sağlamlığıyla, bir asıra yakın kamu vicdanında birikmiş şiirleriyle millî ve mâneviyatımızın sesi/çılgılığı olmuştur.

4. Şiir Süvarisi'nin Erzurum'daki İlk İmza Günü

Merhumla yakınlığımız kırk yıla yakın bir müddettir süregeldi. Anadolu'nun temiz mayası ve zaman zaman dalgın bakışlarında gizlenen hüsn-i nazari, şahsen üzerimde çok tesir bırakmıştır.

Benim kuşağım Doğu Edebiyat Dergisi'ni hatırlar. 1976 yılında Kayseri'de yayın hayatına başlayan dergi, Nisan 1982 tarihinde Ankarada "Niçin çıkıyoruz?" sorusuna şu naif sözlerle cevap veriliyordu: "Düşüneceğiz; düşünce talimi yapacağız. Bildiklerimizi yeniden gözden geçirip bilmediklerimizi arayacağız. 'Falan büyük böyle diyor!' demeden, kendi idrakimizin eseri hükümlerimiz olmalı. Ancak böylece kendi kendimize ayakta durabiliriz. Şahsiyet olarak kendini kurtaramayanın başkalarını kurtarması ne mümkün?"

70'lerin önemli dergisi "Töre", ardından "Divan" ve 12 Eylül sonrası çıkmaya başlayan "Doğu Edebiyat" Dergisi'nin sahibi ve yazı işleri müdürlüğünü Alper Aksoy yapıyordu. Yayın yönetmenliğini ise ilk dönem Ali Akbaş üstlenmişti. O yıllarda derginin Erzurum temsilcisi Mehmet Özdemir kardeşimizin gayretleriyle "Doğu Edebiyat" Dergisi'nin 22 Mayıs 1983 tarihinde belki de ilk defa Anadolu'da yapılan imza günleri için Bahaettin Karakoç, Abdürrahim Karakoç ve Alper Aksoy imza günü için Erzurum'daydı. İlk o zaman görmüştüm bu ulu çınarı, ilk defa o zaman elini sıkış ve celâdet ve hamaset konularında olduğu kadar şiir, edebiyat, sevgi, ayrılık gibi kavramların gölgelendiği, bu suretle, neşe ile kederin, zaferle hüznün, kaside ile mersiye'nin, vuslatla, firakın birleştiği tılsımlı bir ortamda muhayyileme yerleşmişti. Karakoç, o günleri "İlkyazda" isimli şiir kitabında "Selâm" isimli şiirinin bir bölümünde şöyle dile getiriyordu:

*"Sabah saat sekizde açtım kanatlarımı
Ve yönümü döndürdüm dadaşlar diyarıma
Kovaladım durmadan Karasu'yu kıyidan
Tercan'ı, Aşkale'yi geçtim soluk almadan
Palandöken göründü bembeyaz kar altında
Taç yapmış bulutlardan
Nur yüzlü bir derviştî
Bana gülümsemişti
Dil vermeden konuştu
Hep konuştu durmadan
Selâm, Erzurum dedim, selâm ey yiğit şehir
Üşüyen gözlerinle süzül de içime gir
Lala Paşa Camisi hâlâ diri ve güleç
Geçeceksen buradan imbiklerden süzül geç
Aziziye tabyası, Mecidiye tabyası*

Fânilikten kurtulmuş ışık yüzlü iki pir
Çifte minarelerin şiirli endamında
Ruhlar getirir tekbir
Bütün çehreler bildik, bezm-i elest imzalı
Hepsi çiçek gamzeli
Her selâm taze iksir
Erzurum kalesinin damarları kurumuş
Taşlar daha taş olmuş, anlatmıyor özünü
Ama sabırdan yüce, fizikötesi birşey
Ay-yıldızlı bayrağın tutması gökyüzünü
Bar oynayan dadaşın ışıklı figürleri
Onca yağmur, onca kuş...”(Karakoç, İlk yazda, Cönk, 1984)

5. Erzurum Şiir Akşamlarında Şiirin Beyaz Kartalı

Her şehir, orada yaşayanların davranışdır aslında. Ama öyle olduğu bilinmez; düşünülmez bunun üzerine. Bu yüzden hiç kimsenin yürüyüşü şehre doğru değil; onun dışına doğrudur. Görünen o ki, böyle olduğu için, şehrin kapılarını bilenlerin sayısı oldukça azdır. Kapıların sayısından bile az... Hayli zamandır aklımdaydı. Bir fırsatını bulup Erzurum'un yeni Büyükşehir Belediye Başkanı Mahmut Uykusuz Bey'e uğrayacaktım. Fakat nasıl oldu unuttum da caddenin kenarındaki, artık gözden düşmüş parka yöneldiğimi bilmiyorum. Parkla aşinalığımız eskiydi. Seneler önce burada bir Rus yapısı vardı. Asık suratıyla içimizi karartırdı. O yıkılınca sanki gökler genişledi, şehir ferahladı. Arkalara gizlenmiş Yakutiye, küskünlüğüyle ve bütün güzelliğiyle ortaya çıktı. Etrafını düzenlediler, çimen ektiler, fidanlar diktiler. Şehrin ortasında yeni bir nefes yeri olmuştu böylece.

Erzurum uzun zamandır bir büyük şiir şöleni yaşamıyor ve bu durum benim canımı sıkıyordu. O sıralar kardeşim Yalçın Bayar, Mahmut Uykusuz Bey'in Basın Danışmanlığını yapıyordu. O'na durumu açıklayıp Başkan Bey'le konuşmasını ve özlemimizin gerçekleşmesini istiyordum. Çok şükür 1999 yılının Eylül ayında başta Bahaettin Karakoç başta olmak üzere İskender Pala, Nurullah Genç, Emin Alper, Yaşar Bayar, Nazir Akalın, Rıdvan Canım, Hüseyin Alacatlı, Hasan Ali Kasır, Yasin Mortaş, Yalçın Bayar, Zekiye Çomaklı, Hanifi İspirli gibi şairlerin katılımıyla güzel ve anlamlı bir şiir şöleni olmuştu.

Bir grup şair dostlarla Bahaettin Karakoç'u Erzurum'un tarihî mekânlarını gezdirmeye götürmüştük. Yakutiye Medresesi'nin tarih kokan kapısının önünde durup, usulca öne eğmişti yorgun başını. Asırlık özelemler geçerken hayalinden, hüznünlü bir güne başlıyordu aslında. Besmeleyle atıyordu adımlarını çevresinde. Abdestli selamlıyorum her bir köşesini. Konuşmak istiyordu onlarla geçmişe dair. Gazan Han ve Bolugan Hatun'u, Hoca Yakut Gazani'yi, Nefi'yi, Emrah'ı, Efe'yi, İbrahim Hakkı Hazretleri'ni soruyordu sanki her bir taşına. Hüseyin Avni Ulaş'tan Milli Mücadele yıllarının hatıralarını dinlemek, sonra kendinden geçmek istiyor gibiydi. O sıralar Lala Paşa Camii'nin minarelerinden Erzurum'u saran hicaz makamında ezan sesleri yükseliyordu semalara. İnsanlar aldırmadan bu ilahi sese, dünyaya nasıl da teslim ediyorlar kendilerini. Aniden bir yağmur başlamıştı Erzurum semalarında... İpil ipil düşüyordu Karakoç'un ağaran saçlarına. Akasya kokuları geliyor tâ ötelere, sonsuzluğun adresinden. Bilal-ı Habeşi sesleri yankılanıyor ve Cami avlusundaki güvercinler bile susuyordu bu ilahi sesle. Zikre duruyorlardı hepsi birden özgür ve dalgın bakışlarıyla. Lala Paşa Camii'nin Osmanlı'dan kalan şadırvanında abdest alıp, mabetten içeri giriyorduk.

Lala Paşa Camii'nden çıkıp, Cincime Sultan'dan yukarı Çifte Minareli Medrese, Ulu Cami ve Üç Kümbetler'in bulunduğu tarihi dokuya doğru yürüyorduk. Bu alan benim için ve bu şehir için bir umut kaynağıdır. İster Yakutiye Medresesi'ni merkeze alarak, isterse herhangi bir noktadan başlayarak yürümeye koyulun. Şehrin gerçek, tarihî ve ruhu buradadır. Bu yüzden bu tarihi oluşumda; Urartu'dan, Roma'dan, Bizans'tan, Sâsânî'den, Selçuklu'dan ve Osmanlı'dan, izler ve hatıralar bulabilirsiniz. Kale, Abdurrahman Gazi Türbesi ve Palandöken Dağı'nda kar yiyerek gezimizi sonlandırmıştık.

6. Ilıca'da Şiirin Bengisu Saatleri

İsmail Efe'nin Belediye Başkanlığını yaptığı Erzurum'un ilk yerleşim yeri olan Karaz'ın da bulunduğu Ilıca'da İlçe Milli Eğitim Müdürü sınıf arkadaşım Necati Özarslan'la birlikte Ilıca'da II. Ulusal Şiir Şöleni'ni gerçekleştirmek için çalışmalarına başlamıştık.

Anadolu'muzun uçsuz bucaksız bir uçtan bir uca her yöresinin ayrı tadı, ayrı bir güzelliği vardır. Bu aziz toprağa Mevlâna'nın cömertliği, Yunus'un sevgisi, Sümmanî'nin derinliği sinmiştir. Dağ doruklarından esen efil efil rüzgârlarda Karacaoğlan'ı, Emrah'ı buluruz. İnsanımızın sofrası gönlünce açıktır. Sevgisi, dostluğu içtendir. Yeter ki kötü emelliler onun değerlerini yıkmasın, gülünü soldurmasın. Aslında, hayatın kendisi de, çok sesli muhteşem bir şarkı ve yüreklerimizi aydınlatıcı bir şiirden başka bir şey değildir. Bu amaçlar çerçevesinde güzel İlica'mızın tarih ve kültürünün derinliğine ışık tutan ulusal şiir şölenimizle; ondan doğan, onu renklendiren sözün, anlamın ve şiirin hayatımızla iç içe olmasını hep diri tutmaya çalıştık. Her zaman ki gibi davetime lütfedip icabet eden Bahaettin Karakoç Hoca'mla birlikte aziz kardeşlerim Ali Şeyh Özdemir ve Yasin Mortaş'ın yanında Nurullah Genç, Rıdvan Canım, Hakan Hadi Kadioğlu, Hüseyin Yurttaş, Ekrem Karadişoğulları, Ali Kurt, Yaşar Bayar, Tacettin Şimşek, İsmail Bingöl, Hanifi İspirli, Orhan Ceylan, Mustafa Mansuroğlu ve Asuman Saka ile Müzik ve Slaytlarıyla Abdulkerim Dinç, Nesrin Feyzioğlu, Selami Zengin ve yorumlarıyla Deniz Karadayı ile Muhammet Ali Güzelbaba iştirak etmişti.

25 Mayıs 2006 tarihinde İlica Belediyesi'nin Otelinde ağırladığımız Karakoç, geç saatlere kadar şiir severlerle sohbet ettikten sonra yakın mihmandarlığını yapan satranç şampiyonlarımızdan Kemalettin Yentimur'u kadayıf dolması almaya göndermişti. Kemalettin kardeşim yanımızdan "Hayat satranç için çok kısa hocam!" diyerek yanımızdan ayrılmıştı ve bizde beraber gittiğimiz gazete bayisinden farklı düşüncelerdeki gazetelerden dört beş adet alıp tekrar otele dönmüştük. Karakoç, o günler şölen için hazırladığım kitapçığa şu notu düşmüştü: "Hamdolsun yüce Rabb'ime ki Bahaettin Karakoç'u Türkiye'de yaratmıştır. Hamdolsun ki Müslüman'dır, son peygamberin ümmetlerindedir. Bezm-i elest akdine sâdık, Kaalübela'dan beri açlığı, susuzluğu hiç geçmeyen bir âşıktır. Yangını yüreğinden, dumanı başından, zikri yüreğinden hiç eksik olmaz. İşte bir ömrün özeti bu... Fazlası bir teferruattır."

Daphan'da yankılanan şiirin gür sesine İlica'nın ciğerleri nefes vermişti. Su gibi özel, su gibi güzel, su gibi berrak, su gibi yararlı bir şölendi... Su gibi hayat kaynağı ve su gibi bitmez-tükenmez bir kaynaktı!..

Diyabet hastası olan Karakoç, o gece yediklerine dikkat etmediği için çok rahatsızlanmıştı. Geceden sabaha kadar onunla şair, yazar Hakan Hadi Kadioğlu ile yine şair ve yazar Ali Kurt hocalarım ilgilenmiş gerekli tedavisine eşlik etmişlerdi. Sabah da Hakan Hadi Kadioğlu Hoca ve Tacettin Şimşek Hoca'nın arabaları ve Ali Şeyh Özdemir, Yasin Mortaş ve Necati Özarıslan dostlarla Tortum Şelalesi'ne götürmüştük. Sabaha kadar uyumamış olan Karakoç, sanki bu dünyada hep acelesi varmış gibiydi. Varlığın yükünde içinde gezdirdiği sancı bırakmıyordu hiç peşini. İlk yasağın çiğneniş ve sınırdan geçişte başlayan "eyvah" bunu gerektiriyordu belki de.

7. Güneş Vakfı'nın Uluslararası Türk Şöleni

Erzurum; asırlar boyunca havasının ciyadeti, manzarasının letafeti, sularının şifa verici taraflarıyla sevilmiş, benimsenmiş; ruhumuza girmek suretiyle, türkülerimizde, şiirlerimizde, edebiyatımızda ve bu haliyle gönlümüzde büyümüş eski, tarihî şehirlerimizden birisidir. Güneş Vakfı Genel Başkanı ve gençlik yıllarımdan beri dost ve arkadaşım Prof. Dr. Alpaslan Ceylan Hoca'nın, Ağrı'da düzenlemiş olduğum "Ağrı Dağı'ndan İshakpaşa Sarayı'na Şiirin Gündoğumu" isimli şiir şölenini Erzurum'da düzenlenecek olan "Türk Şöleni" kapsamına almamı istediğinde hemen hocamız Bahaeddin Karakoç'u aramıştım.

Gençlik ve hocalık hayatında hep bir eylem insanı olan Alpaslan Hoca, 3 Mayıs 2007 tarihinde başlayan şölenin hedefini belirlemişti bile: "Aziz Türk Milleti, binlerce yıl boyunca kurduğu devletler, oluşturduğu kültürler ve yücelttiği değerlerle tarihe geçmiştir. Türk dünyasının Orta Asya'dan başlayan destanı, insanlığın ve medeniyetin gelişmesine her dönemde katkıda bulunmuştur. Bugünkü küresel medeniyet mirasının dayandığı temel sütunlardan biri de Türk âlemidir. Bugün bizleri aynı milletin mensubu yapan değerler, sadece ortak dilimiz, ortak dinimiz, ortak tarihimiz, ortak kültürümüz veya ata yurdumuz değil, parlak bir geleceği hep birlikte inşa etme arzu ve irademizdir. Bu değerler ve kültürün oluşturduğu şuur, sadece geçmişimizi, kimliğimizi, benliğimizi belirlemekle kalmayıp, geleceğe yönelik ortak tahayyüllerimizi de şekillendirmektedir. Bütün Türk dünyasında, farklı muhit ve zamanlarda yetişen Bilge Kağan, Yusuf Has Hacib, Hoca Ahmet Yesevî, Karamanoğlu Mehmet Bey, Şeyh Edebali, Yunus Emre, Mevlana gibi pek çok "milli şuur" önderlerimizin duygu, düşünce ve ideallerindeki benzerlik, bu ebedi ve ezeli gönül birlikteliğimizin en müşahhas göstergesi olmuştur. Elbette bu duygu ve fikirlere tercüman olan ise ortak ses bayrağımız "Türk dili"dir."

Şölene Dünyanın dört bucağından aşağıda isimleri yazılı şairler iştirak etmişti: Bahaettin Karakoç,

Mehmet Aslan Menüçehr İslam Azizi, Recep Garip, Yaşar Bayar, A. Tefvik Ozan, Harid Fedai, Behruz İmani, Ekrem Karadişoğulları, Ali Şeyh Özdemir, Rıza Hemraz, İsmail Behrami, Şuretlin Mehmetli, Deriş Osman Ahmetoğlu, Lütfü Şehsuvaroğlu, Ali Kurt, Tacettin Şimşek, Hüseyin Yurttaş, Hanifi İspirli, Hakan Hadi Kadioğlu, Nurala Göktürk, Şemsettin Küzeci, Şaban Abak, Rıdvan Canım, Galibe Gültekin Hacıyeva, Nikolay Baboğlu, İsmail Bingöl, Gürsoy Solmaz, Mehmet Bütüc, Zeynel Bekçaç, Funda Ahmet, Yasin Mortaş, Pervin Behmeni, Haydar Bayat ve bu önemli şölenin iki aksakallısı vardı: Kırım Millî Meclis Başkanı Mustafa Abdulcemil Kırımoglu ve Bahaettin Karakoç. Acıdan tatlıdan bin türlü tecellisiyle hayatı beğenip beğenmemek, kaderinden memnun olup olmamak, herkesin kendi bileceği şey ama hayat mutlaka yaşanacak, çâre yok, kaderin hükmü muhakkak yerine gelecektir. Hayatta bir takını temennilerimiz, arzularımız, aşklarımız, sevgilerimiz, ideallerimiz, hedeflerimiz olması, bunlar için çalışmak çabalamak, atılmak, yorulmak, mücadele etmek ne kadar tabii ise, bunlara mukabil sevgisizlikler, kırılışlar, hüsrânlar, hicranlar, başarısızlıklar, ıztıraplar, çileler de o kadar tabii ve zarurîdir. Hatta bir bakıma bu menfi mukabiller daha çoktur. Ziyâ Paşa, “Âsûde olam dersin eğer, gelme cihâne” diyor. Bir kere dünyaya ayak basanın, başını kazâ taşından kurtaramayacağını söylüyor. Hele Rusya’da işkenceler neticesinde 32 kiloya kadar düşüp öldüğünü sandığımız ve Lala Paşa Camiin de gıyabi cenaze namazı kıldığımız gençlik yıllarımızın idolü, Kırım Millî Meclis Başkanı Mustafa Abdulcemil Kırımoglu gibi hayatını ferdi çerçevenin dışına taşıyıp içtimâi, millî bir hizmete, misyona tâlib olanların, öne düşenlerin, önde ve önder yürümek isteyenlerin hâli, dünya ölçüsüyle daha perişandı biliyorduk... Kırım Millî Meclis Başkanı Mustafa Abdulcemil Kırımoglu bu şölenni şereflendirerek şölenin ruhuna uygun ve kalabalık bir topluluğa bir konferans vermişti.

Kırım Millî Meclis Başkanı Mustafa Abdulcemil Kırımoglu ve Bahaettin Karakoç başta olmak üzere, “Türk Dünyası Fidanlığı” oluşturulup, her şair kendi adına hatıra olarak bir fidan dikmişti. Milletlerin benliğine kazınmış millî duygular, milletlerin fikrinde ve vicdanında yer buldukça şahlanır. Dili, dini, tarihi ve milli şuuru benliklerden silinmiş bir halk, yığın olmaktan öteye geçemez. Her millet; tarihi, kültürü, dili, toprağı ve ona yüklenen değerlerle hayat bulur. Güneş Vakfı’nın bu bağlamda kültürel miraslarını gelecek nesillere ulaştırmalarını önemseyen çok önemli bir şölen daha geride kalıyordu.

8. Erzurum Naat Şiirleri Gecesi

Karakoç’un en son ki Erzurum seyahati Siyer Temalı Mayıs 2015 Erzurum Kitap Günleri’nde ‘Erzurum Naat Şiirleri Gecesi’ için oldu. Abdurrahman Gazi Türbesi’nin altında ki yenilen yemek, uzun sohbetler ve Hz. Muhammed (s.a.v.)’in sancaktarı olarak da bilinir sahabe olan Abdurrahman Gazi’yi ziyaretten sonra Büyükşehir Belediyesi ve Türkiye Yazarlar Birliği Erzurum Şubesi’nin katkılarıyla gerçekleşen geceye geçilmişti. Geç saatlere ve soğuğa rağmen Erzurumlular geceyi ilgiyle takip etmişti.

Bahaettin Karakoç, Nurullah Genç, Hanifi İspirli, Ömer Ekinci Micingirt, Ahmet Efe, Şeref Akbaba, Recep Garip, Yasin Mortaş, Eyüp Azlal, Murat Ertaş, Harun Kazan, Reşat Coşkun ve Yaşar Bayar kendi eserleri olan naat şiirlerini seslendirmişti.

Gecenin sonunda Karakoç’u Aşağı Mumcu Caddesi Pelit Meydanı’nda buluna Dilaver Otel’ine götürmüştük. Koltukları yanına sıklaştırıp hep onu dinliyorduk: Dolunay Dergisi hakkında sorulara cevap veriyor, neden taşrada bir dergi çıkarmak isteğini şöyle anlatıyordu: “İstanbul, Ankara, İzmir üçgenini teşkil eden üç metropolün dışında kalan illere taşra dendiğini bilmeyen yoktur. Öylesine ilkel bir düşünce kemikleşmişti ki, sanki bu üç büyük şehrimizin dışında kalan ve taşra diye nitelenen kentlerde eli yüzü düzgün bir dergi çıkarılamaz, şair ve yazar yaşamaz... Ben, bu kemikleşen anlayışı yıkmak için Dolunay’ı basın hayatına kazandırdım ve Dolunay’la taşra deyimini yıktım. Dergiyle birlikte Dolunay yayınlarına başladım ve bugüne kadar Anadolu’da daha önce hiç örneği olmayan çok güzel baskılı kitaplar yayınlamaya başladım. Bu yolla da büyük şehir tekelciliğine güzel bir darbe vurdum. Bitmedi. Dolunay Şiir Şölenleri düzenleyip şairlerle şiir severleri yüz yüze getirmeyi yazılı basının dışında söz sanatının da toplayıcı ve etkileyici yanlarını ispatlamayı düşündüm ve gerçekleştirdim. Türkiye’nin çeşitli bölge erinden katılan şairler gelip burada seslerini duyurdular, yeni dostluklar kurdular ve giderken yüreklerinde Maraş sevgisi göturdüler. Dolunay’ın ışığı gönüllerin, bir kez daha kuşattı, gördüklerini hafızalarına yazıp gittiler. Benim istediklerimin hepsi gerçekleşti...”

Dolunay’ın yazar kadrosunda Abdurrahim Karakoç, M. Atilla Maraş, O. Olcay Yazıcı, Arif Eren, Ethem Baran, Haşan Latif Sarıyüce, Aysen Akdemir, Mustafa Türk, Celalettin Kurt, S. Ahmet Kutuzman, Etem Çalık, Fazıl Tiyekli, Şevket Yücel, Ali Fuat Bilkan, Hüseyin Özbay, Mustafa Tatçı, Fatma Şengil,

Tahir Şahin Erdoğan, Hüseyin Tuncer, Ahmet Doğan, O. Nuhuz Kılıç, Dilaver Cebeci, Mustafa Kök, Ali Yurtgezen, Abdulhakim Eren, Şükrü Karaca, Günay Yardımcı, Yusuf Mardin, Ali Uyduran, Ali İhsan Aslantürk, Ramazan Avcı, Şaban Abak, Haşan Akçay, Mustafa Pınarbaşı, Mehmet Önder, Emine Işın-su, Kâmil Aydoğan, Halit Yücel, Ziya Öztürk, Mehmet Gülsu, Halime Toros Sevil, Şükrü Karaca, Avni Doğan, Saim Sakaoglu, Çiğdem Artar, M. Halistin Kukul, Abdülkadir Heyber, Sırrı Er, Mustafa Tatçı, Mustafa Özçelik, Mehmet Önal, Arif Bilgin, Gülşen Çelik, Cahide Gürsoy, İhsan Kurt, Tacettin Şimşek, Mehmet Özdemir, Mehmet Gülsu, Sıddık Elbistanlı, Adem Konan, N. Nazan Bekiroğlu, Yaşar Bayar, Yusuf Mardin, Ayhan İnal, Rıdvan Canım, Erol Yıldır, Mehmet Koç, A. İhsan Aslantürk, Ümit Yüksel, Nihal Kılıç, Yıldız Tuncer, Ali Şeyh Özdemir, Yasin Mortaş, Oğuz Karakoç... Gibi yazar, şair, ressam ve akademisyenler yer almıştı.

Dolunay artık bir dergiden çok bir ekolü temsil etmeye başlamıştı. Pergelin ucunu Anadolu'nun göbeğine, Kahramanmaraş'a yerleştirip diğer ucunu Türk dünyasının haritasında dolaştıran, Türk edebiyatına yeni şair ve yazarlar kazandıran bu dergi 37. sayısından sonra ağır vergiler yüzünden kapandı. Daha sonra "Dede Korkut Duası" okunarak devam eden Dolunay Şölenleri özel sayısı olarak (38 ve 39. sayı) iki sayı daha çıkmıştı. Karakoç, Erzurum'da ki son gecesinin anlamına uygun bir tembih gibi şu düsturunu aktarıyordu bize: "Yüce Peygamberimizin, benim için çok boyutlu bir pusula mertebesinde olan bir hadisi vardır, bir günü bir gününe eşit olanları tasvip etmediğini belirten. Bu hadisin işaret ettiği ufukların derinliklerine açılınca ufukların da, ilmin de, yeniliklerin de sınırsız olduğunu anladım. Dar kalıplarda sıkışıp kalmak, hareketsizlik, hep aynı teraneyle eprimiş görüntüler sergilemek içime sinmedi. Kemikleşmiş bâzı kuralların değişmesi, bâzı duvarların yıkılması gerektiğine inandırdım kendimi. Yeni sevdalar, yeni sevdalara yeni sözler gerek dedim ve kurdum şantiyemi... Çok önemli işler yaptığımın bilincindeyim. Bu işten anlayanlar da benim neler yaptığımın farkında. (...)Benim, kelimelere yaslanan sanat teorimin özeti budur..."

Karakoç konuştuğu içimde dalga dalga kabarıyordu yüreğim. Kendi dünyasını daha başta kurmuş, özgünlüğü belirginleşmiş, sanatçı kişiliği netleşmiş, diğer insanlardan farklı bambaşka şeyleri görebilen ve hissedebilen ender şairimizden biri ile hemhal olmak ne güzel bir duyuydu. Yüreğimin götürdüğü yer neresiydi? Belli miydi? Bilmiyordum.

9. Sözü Düğümlerken

Tanpınar'ın, bir yazısını hatırlıyorum: "Biz şehir kavramını kaybettik. İçimizde fukaralığın düzeni kuruldu." diye yakınır. "şehir, bir terbiyenin ve zevkin etrafında oluşan ortak bir hayattır." der. Bu şehir Erzurum ise, kendisine dâhil olmak isteyenlere surlarını da, surlarını da açırvermez öyle... Kendine özgü gizemin de dolandırır, onlarca kapısından size ait olanını bulmanızı ister. Daha umutlu bir şey söyleyeyim. İnsan, sonuçta kulaklarını duyularla kavranamaz olanın sesine ne kadar tıkasa da ruhu olan bir varlıktır. Modern hayatın gürültüsü onu insani ve manevi olana özlemimin bastırmaya çalışsa da insan, ruhunun çığılığına daha fazla tıkayamıyor kulağını...

Erzurum, bizim dışımızda nefes alan bir şehir değil, bizimle beraber saate bakan ve zamanın ne kadar hızlı ilerlediğini fark eden bir şehirdir. Erzurum'u yaşamak başka Erzurum'u anlayarak yaşamak başkadır. Erzurum, zihinlerimizi ve kalplerimizi fethettiğinde biz işte o zaman Erzurum'un sınırlarına girmiş bulunuruz. Kendimize ait olan o dünyada Erzurum'un çocuksu yanlarını, gençlik hallerini, olgun duruşlarını ve zamana elini sürmüş deneyimlerini yakalayabiliriz. Bu sebeple Erzurum'da zaman, şehir ve insanın baş başa kalmasıdır yani kişinin kendi yalın halini bulmasıdır.

Hâsılı bu dil, bu millet yaşadıkça bu şiirler, bu şairler yaşayacak. Bir sihirli sofraya gibi her nesil ondan doycak. Tesellimiz o ki, Türk Şiirinin Dede Korkut'u Bahaettin Karakoç bereketli bir sonbahar gibi bütün meyvelerini Erzurum'da da verdi, cümle usarelerini emzirdi bize, emaneti taşınacaktır inşallah. Biz O'ndan razıyız. Rabbim razı olsun. Gidişi bir sürpriz olmadı. Acelesi vardı ve göçtü. Rahmetle anıyoruz. Mekânı cennet olsun.

Kaynakça:

Avcı, Ramazan (2012), *Türk Şiirinin Beyaz Kartalı Bahaettin Karakoç*, Öncü Basımevi, Ankara.

Karakoç, Bahaettin (1984), *İlkyazda*, Cönk Yayınları, İstanbul.

Karakoç, Bahaettin <http://www.tyb.org.tr/bahaeddin-karakocun-kazakistan-ve-ozbekistan-intibalari-35791h.htm>, (ET:18.10.2018).

Şahin, Durdu (1998), "Şair Bahaettin Karakoç'la Bir Sohbet", *Seviye Dergisi*, S. 6, Mart-Nisan 1998, s. 17-18.

